

Den Haag, 17 april 2012

Van de vaste commissie voor VWS ontving ik de vraag, gedateerd 16 februari 2012, om een reactie op de brief van de Vereniging voor Vrouw en Recht «Clara Wichmann» (VVR) d.d. 31 januari 2012. In die brief bespreekt de VVR het vonnis van de kantonrechter in Harderwijk over het doorbetalen van ziekengeld voor een alphahulp, LJN BV2123.

Alvorens ik nader inga op de brief, wil ik nog wijzen op de reactie op dat vonnis die de minister van SZW onlangs desgevraagd naar de Kamer heeft gestuurd, zie TK 29 544, nr. 382. Voorzover dan nog aan de orde, behandel ik hier de punten die in de brief van VVR naar voren worden gebracht.

VVR verzoekt om uitbetaling van achterstallig ziekengeld te bevorderen en geeft daarvoor enkele wegen aan (overleg met branche-organisaties, publiciteit, een meldpunt, etc.).

Het vonnis heeft geresulteerd in de nodige publiciteit. Het vonnis is niet verrassend, zoals de minister van SZW terecht stelt in zijn reactie. Het vonnis bevestigt de wederzijdse verplichtingen zoals die bewust in de Regeling Dienstverlening aan Huis zijn uitgewerkt. Tussen de alphahulp en de cliënt bestaat daarom een arbeidsovereenkomst die voldoet aan de vereisten om onder de Regeling Dienstverlening aan Huis te kunnen vallen. Het nieuwe aspect in dit vonnis is dat de alphahulp degene die de kassiersfunctie vervult (i.c. de thuiszorginstelling) kan aanspreken op de doorbetaling van loon bij ziekte. De diverse betrokken organisaties, instanties en belangenbehartigers zijn ook op de hoogte van de uitspraak. Nog afgezien van het feit dat de alphahulpverlening, als onderdeel van de Wet maatschappelijke opvang (Wmo), onder de beleidsverantwoordelijkheid valt van het gemeentelijk niveau, zie ik daarom niet dat ik nog veel kan bijdragen aan de bewustwording over dit vonnis en de daaruit voortvloeiende consequenties.

De onderbouwing door de VVR van de speciale verantwoordelijkheid voor de (semi-)overheid vind ik niet erg overtuigend. Er is geen sprake geweest van een te terughoudende opstelling van de overheid in de handhavende taak. Voor arbeidsrechtelijke kwesties zijn regels neergelegd in ondermeer het arbeidsrecht. Die regels gelden ook voor werkgevers en werknemers in de zorg. De organisatie van de arbeidsverhoudingen in Nederland is zodanig opgezet dat werknemers zelf hun individuele belangen bewaken en zich daartoe kunnen laten bijstaan door belangenbehartigers als vakbonden en rechtsbijstandverzekeraars. De betrokken alphahulp die dit vonnis heeft uitgelokt, is terecht zelf in actie gekomen en heeft daartoe de juiste weg bewandeld.

Ook op grond van deze overwegingen zie ik geen aparte, aanvullende rol voor een bewindspersoon van VWS als uitvloeisel van het vonnis. In dit verband wil ik er ook op wijzen dat de Wmo meteen is aangepast toen duidelijk werd dat de alphahulpverlening niet goed uit de verf kwam na overheveling vanuit de AWBZ naar de Wmo en cliënten daardoor in de problemen dreigden te komen. Vooral de voorlichtende plicht van de gemeenten uit artikel 6a van de Wmo is in het kader van deze brief van belang. Over de «Regeling Dienstverlening aan Huis» wordt ook via internet specifieke informatie verstrekt. UWV WERKbedrijf is ook beschikbaar voor arbeidsjuridische dienstverlening.

Die eigen verantwoordelijkheid voor de betrokken medewerkers om zelf hun recht te halen, geldt ook voor de situatie die de VVR beschrijft die zich

voor zou doen bij Home Works. Indien medewerkers hun arbeidsrechtelijke positie daar onduidelijk vinden, respectievelijk erover van mening verschillen met Home Works, dan kunnen zij (dan wel hun belangenbehartigers) daar in uiterste instantie een rechterlijke uitspraak over uitlokken. Als het daar is zoals VVR beschrijft en er inderdaad dergelijke kanttekeningen vallen te plaatsen bij het bedrijfsconcept van bemiddeling tussen vragers en aanbieders van diensten (met name of het kader van de «Regeling Dienstverlening aan Huis» van toepassing is of niet), dan zal het niet veel moeite kosten om een verhelderende uitspraak van een kantonrechter te verkrijgen. De jurisprudentie uit LJN BV 2123 kan daarbij worden benut. Dan zal tevens kunnen blijken of de werkelijke arbeidsverhouding bij Homeworks overeenstemt met het aangegeven bedrijfsconcept. Met andere woorden, of er daadwerkelijk sprake is van bemiddeling (dus een arbeidsovereenkomst in het kader van de Regeling Dienstverlening aan Huis tussen medewerker en cliënt) dan wel van uitzenden (dus een «gewone» arbeidsovereenkomst tussen Home Works en de medewerker).

De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M. L. L. E. Veldhuijzen van Zanten-Hyllner